

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/72/2019
Identifikačné číslo spisu: 5118010452
Dátum vydania rozhodnutia: 09.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5118010452.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci obvineného K. Z. a spol., pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného G. C. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 27. februára 2019, sp. zn. 2To/65/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného G. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina rozsudkom z 9. októbra 2018, sp. zn. 3T/41/2018 (ďalej tiež len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“), uznal obvinených K. Z. a G. C. za vinných z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a z prečinu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. b) Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 28. októbra 2017 okolo 17.45 hod. na ul. Z. v I. v súvislosti s policajným zákrokom vykonávaným z dôvodu, že na verejnom priestranstve partia mladých ľudí pod vplyvom alkoholu rozkopávala smetné koše, po tom ako bol obvinený K. Z. vyzvaný veliteľom hliadky Obvodného oddelenia Policajného zboru Žilina - západ, nstržm. E. Z., aby preukázal svoju totožnosť, odmietal akúkoľvek spoluprácu, na opakovanú výzvu na preukázanie svojej totožnosti nereagoval a následne oboma rukami sotil nstržm. E. Z. do oblasti hrudníka, v dôsledku čoho použil proti obvinenému K. Z. hmaty a chvaty, obvinený K. Z. pritom kládol aktívny odpor, obidvaja spadli na zem a pri snahe nstržm. E. Z. nasadiť obvinenému K. Z. putá, priskočil k nemu obvinený G. C., ktorý ho chytil oboma rukami za ramená za uniformu a snažil sa ho od obvineného K. Z. odtrhnúť so slovami „nechajte ho vy kurvy“, pričom pri tomto zásahu najskôr k hliadke mestskej polície v zložení str. F. B., st. str. F. X., st. inšp. X. E. a st. str. D. Q. a neskôr aj k hliadke štátnej polície v zložení nstržm. E. Z. a stržm. L. F. sa obvinený K. Z. a obvinený G. C. správali agresívne, vulgárne im nadávali a vyhrážali sa im ublížením na zdraví a fyzickou likvidáciou ich rodinných príslušníkov a taktiež počas toho, ako boli predvádzaní na Obvodné oddelenie PZ Žilina -

západ, ako aj na samotnom Obvodnom oddelení PZ Žilina - západ, kde boli predvedení, policajtom vulgárne nadávali a vyhrážali sa im, že si na nich počkajú a že ich pozabijajú.

Obvinenému G. C. bol za to okresným súdom podľa § 323 ods. 1, § 38 ods. 4, § 37 písm. m), § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov so zaradením pre jeho výkon v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák.

Krajský súd v Žiline uznesením z 27. februára 2019, sp. zn. 2To/65/2018 (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolania obvinených G. C. a K. Z. ako nedôvodné.

Obvinený G. C. dňa 7. októbra 2019, cestou súdom ustanovenej obhajkyne, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por., napadol dovolaním uznesenie krajského súdu ako i konanie tomuto rozhodnutiu predchádzajúce.

Naplnenie označených dovolacích dôvodov obvinený G. C. odvíja z tej skutočnosti, že mu nebolo preukázané spáchanie inkrimovaného skutku. Poukazujúc na právne úvahy, ktorými sa nižšie konajúce súdy pri hodnotení dôkaznej situácie spravovali, obvinený zopakoval svoju obhajobnú argumentáciu, ktorú pred týmito súdmi uplatnil. Podľa jeho názoru sa stal obeťou svojvôle a provokácie zo strany polície, ktorej príslušníci ho osobne poznali. Obvinený upriamil pozornosť aj na svedkov: J. A., X. O., V. I. a D. O., ktorí boli prítomní na mieste incidentu a ktorí zhodne uviedli, že nevideli, že by obvinený nejakým spôsobom zaútočil na policajta. Podľa obvineného nemôže obstáť tvrdenie súdu, že v prípade menovaných ide o jeho známych (oboch obvinených), ktorí sa v ten večer pohybovali spoločne, a preto majú motív vypovedať nepravdivo, s cieľom napomôcť obvinenému vyhnúť sa trestnoprávnej zodpovednosti. Inak povedané, nebola relevantne spochybnená ich dôveryhodnosť. Obvinený v konkrétnostiach poukázal na okolnosti, v ktorých sa títo svedkovia zhodujú. Menovite tiež popísal, ako poškodení policajti rozporne vypovedali o tom, ako mal zaútočiť na nstržm. E. Z.. Výpovede policajtov sa podľa obvineného nezhodujú ani v ďalšom priebehu skutkového deja. V trestnej veci konajúce súdy prihliadli len na usvedčujúce dôkazy, opomínajúc skutočnosti svedčiace v jeho prospech. Obvinený v tejto súvislosti upozornil na zásadu v pochybnostiach v prospech (in dubio pro reo).

V ďalšej časti svojho dovolania obvinený uviedol, že pokiaľ ide o prečin podľa § 324 Tr. zák., tak vyhrážanie usmrtením, ublížením alebo spôsobením malej škody musí byť vážne a mienené takým spôsobom, že to vyvoláva dôvodnú obavu verejného činiteľa, prípadne inej osoby, že páchatel' to, čím hrozil, môže splniť. Vykonaným dokazovaným však nebolo preukázané, že by vyhrážky, ktoré mali obvinení počas incidentu adresovať policajtom u nich aj vyvolali dôvodnú obavu. Svedkovia - poškodení E. Z. a L. F. navyše vo svojich výpovediach z prípravného konania sami uviedli, že nemali obavu o svoj život. Policajti by podľa obvineného mali zvládnuť psychického testy, ktorých súčasťou je aj zvládnutie možného vyhrážania sa od iných osôb.

Záverom obvinený uviedol, že v danom prípade išlo o osobný motív E. Z., ktorého priateľka s obvinenými trávila čas a ktorú v čase incidentu K. Z. spomenul. Menovaný mal byť navyše vyhodnený z Policajného zboru pre neprimeraný policajný zákrok. Obvinený tiež spomenul, že je otcom dvoch maloletých detí, ktoré už nemajú matku. Nechce, aby jeho deti prežili detstvo bez jediného rodiča a bez stálosti domáceho prostredia.

Na podklade uvedeného obvinený G. C. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon v § 319 Tr. por. a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanoveniach § 323 ods. 1 písm. a) a § 324 ods. 1 písm. b) Tr. zák. v neprospech obvineného, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu ako i rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa v stručnosti písomne vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina podaním, ktoré bolo prvostupňovému súdu doručené 15. októbra 2019.

Z vykonaného dokazovania podľa jej názoru bolo dostatočne preukázané, že G. C. sa dopustil stíhanej trestnej činnosti, ktorá bola správne právne kvalifikovaná. Menovanému bol zároveň uložený zákonný trest. Spôsob hodnotenia dôkazov je v tejto veci zrejmy nielen z odôvodnenia podanej obžaloby, ale aj z rozsudku prvostupňového súdu. Napriek namietaným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Tr. por. nie sú podľa prokurátorky v dovolaní uvedené také nové skutočnosti, ktoré neboli uvádzané obhajobou v minulosti a ktoré by viedli k tomu, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a napadnuté rozhodnutie by malo byť založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Vzhľadom na uvedené prokurátorka navrhla, aby najvyšší súd postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol dovolanie obvineného G. C..

Najvyšší súd ako súd dovolací v intenciách ustanovenia § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného, nezistiac dôvod pre jeho formálne odmietnutie postupom podľa § 382 písm. a), b) alebo d) až f) Tr. por. Na strane druhej však dospel k zrejmemu záveru o nesplnení dôvodov dovolania v zmysle § 382 písm. c) Tr. por.

Úvodom považuje najvyšší súd za žiaduce dať obvinenému do pozornosti, že dovolanie si nemožno zamieňať s odvolaním, a teda riadnym opravným prostriedkom. Dovolacie dôvody, ktorými možno úspešne argumentovať pred najvyšším súdom sú v zákone (§ 371 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) formulované podstatne užšie, než ako je tomu pri odvolaní, čo vyplýva z toho, že dovolanie radíme k mimoriadnym opravným prostriedkom, pri ktorých uplatnení musí záujem na zákonnosti a spravodlivosti výrazne prevyšovať nad záujmom po stabilite súdneho rozhodnutia, resp. ním formulovaného právneho stavu.

Pokiaľ ide o teoretické východiská, s ktorými pristupuje dovolací súd k uplatneniu svojej prieskumnej povinnosti, žiada sa osobitne zvýrazniť, že jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1, ods. 3 Tr. por., ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (pozri R 120/2012). To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd teda nebude na seba preberať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dôvodov dovolania.

Dovolanie v zmysle prvého z uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Stabilná rozhodovacia prax na margo tohto dovolacieho dôvodu uvádza, že k jeho naplneniu nemôže dôjsť pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, nakoľko takéto porušenie musí dosahovať určitú - zásadnú intenzitu, čím sa má na mysli predovšetkým porušenie práva na povinnú obhajobu v zmysle § 37 Tr. por. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach zároveň notoricky pripomína, že za zásadné porušenie práva na obhajobu, v intenciách ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, ods. 11 Tr. por., ako ani vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por. (k tomu pozri ZSP 21/2010-II, R 7/2011, ZSP 16/2013-II, R 14/2015-II). Uvedené vyplýva z toho, že Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. V tomto ohľade platí výlučne zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. Jednoducho povedané, nesúhlas s hodnotením skutkových zistení, ako boli ustálené súdom, nepredstavuje porušenie práva na obhajobu, a preto nemôže byť ani adekvátnym dovolacím dôvodom.

V súlade s § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Na adresu citovaného dovolacieho dôvodu najvyšší súd in abstracto poznamenáva, že jeho účinné uplatnenie pripúšťa dve alternatívy. Prvá umožňuje namietať nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku a druhá oprávňuje dovolateľa uplatniť výhradu nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. Za každých okolností však musí ísť o námietky právne, nikdy nie skutkové, keďže to explicitne vylučuje dikcia vety za bodkočiarkou ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Najvyšší súd z titulu dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Tr. por., prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Tr. por., teda nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu pozri R 57/2007-II, ZSP 46/2013-II, R 47/2014-II). Inými slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, teda nespadá pod dôvody dovolania v zmysle prvého odseku § 371 Tr. por.

Rešpektujúc dôsledne vyššie rozvedené teoretické východiská, dovolanie obvineného nemôže za žiadnych okolností obstať, keďže nespĺňa atribúty žiadneho z prípustných dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Obvinený svoju obhajobnú argumentáciu v podstate prenáša do dovolacieho konania, opomínajúc tú zásadnú skutočnosť, že dovolací súd nie súdom skutkovým (s výnimkou, ak koná na podklade dovolania ministra spravodlivosti pre dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 3 Tr. por.). Obvinený sa svojim dovolaním domáha neprípustnej revízie skutkových zistení, keď najvyššiemu súdu predkladá vlastnú verziu skutkového deja, ak poukazuje na dôkaznú silu výpovedí svedkov J. A., X. O., V. I., D. O. či na rozpory vo výpovediach poškodených príslušníkov Policajného zboru a tiež príslušníkov hliadky mestskej polície. Skutkovú povahu námietok obvineného, azda najlepšie odráža jeho vlastné vyjadrenie v úvode podaného dovolania, kde sa uvádza, že podľa jeho názoru nebolo preukázané, že by spáchal skutky, ktoré sa mu kládli za vinu a za ktoré bol odsúdený. V danom kontexte najvyšší súd podotýka, že ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. (R 14/2015-III).

Z pohľadu dovolacieho súdu požívajú nulovú relevanciu aj obvineného tvrdenia, ktorými poukazoval na osobný motív nstržm. E. Z. uškodiť obvinenému, resp. keď popísal dôvody, pre ktoré mal skončiť služobný pomer menovaného v Policajnom zbore.

Okolnosti týkajúce sa rodinných pomerov u obvineného majú vplyv na výmeru trestu z hľadiska atribútov primeranosti uloženej sankcie podľa § 34 ods. 3, ods. 4 Tr. zák. V súlade s § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. sa však primeranosť uloženej sankcie v dovolacom konaní neskúma.

Pokiaľ ide o námietku, že u obvineného G. C. nemohlo dôjsť k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu útoku na verejného činiteľa § 324 ods. 1 písm. b) Tr. zák., keďže svojím konaním u policajtov, prípadne inej osoby, nevyvolal dôvodnú obavu z uskutočnenia svojich vyhrážok, tak k tomu najvyšší súd uvádza, že označeného prečinu sa dopustí ten, kto sa inému vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením malej škody pre výkon právomoci verejného činiteľa. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia platí, že na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 324 Tr. zák. sa vyžaduje, aby sa páchatel vyhrážal niektorou ujmom výslovne uvedenou v odseku 1, pričom stačí, ak bola táto vyhrážka usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením malej škody vážne prednesená a stalo sa tak v úmysle pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa alebo pre tento výkon. Nezáleží na tom, či mal páchatel určitý úmysel vyhrážku splniť a či vyhrážka bola v

konkrétnom prípade spôsobilá vyvolať u poškodeného dôvodnú obavu z jej uskutočnenia (porovnaj s R 5/1963).

Najvyšší súd na podklade vyššie rozvedených úvah, pre zrejmé nesplnenie dôvodov dovolania v zmysle § 371 Tr. por., odmietol dovolanie obvineného G. C. na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.